„Ady legszebb élethimnusza” – kiállítás

2015/06/20 - 2015/07/12

Értékes, eddig ismeretlen Ady-kéziratot kapott a könyvtár. A Májusi zápor után című vers eredeti kézirata majdnem 90 év után került elő, az Ady család egyik leszármazottja adományozta a nemzeti könyvtár gyűjteményének. Az autográfot bemutató kiállítás a Múzeumok Éjszakáján nyílik és július 12-ig lesz látogatható.

Ady ismeretlen váradi fény-
képe 1908-ból. (Lembert felvétel)

[1]

Értékes, eddig ismeretlen Ady-kéziratot állít ki az Országos Széchényi Könyvtár. A Májusi zápor után című vers eredeti kézirata majdnem 90 év után került elő, az Ady család egyik leszármazottja adományozta a nemzeti könyvtár gyűjteményének.

„Ady legszebb élethimnusza”, írta a Májusi zápor után című versről Vezér Erzsébet 1977-es monográfiájában. Az 1908-ban keletkezett verset az abban az évben induló Nyugat folyóirat június 1-jén megjelenő száma [2] közölte két másik Ady-vers társaságában.

Az eddig elveszettnek hitt kézirat értékét mutatja, hogy az e verssel együtt megjelenő másik Ady-mű, a Léda ajkai között kézirata a Központi Antikvárium 2001-es árverésén 5 millió forintért kelt el.

A műtárgy kalandos úton, a tengerentúlról, Kanadából érkezett az OSZK-ba: az ott élő Diósady Levente – a költő unokahúgának, Ady Mariskának az unokája – az ottawai magyar nagykövetet bízta meg azzal, hogy a családjukban nagy becsben őrzött relikviát juttassa vissza az anyaországba, és ott méltó helyet találjon számára. (Diósady Levente édesapja az a Diósady Pál, akinek Ady Endre 1913-ban örömmel vállalta el a keresztapaságát, és aki 1956-ban hagyta el Magyarországot, és telepedett le Kanadában.) Dr. Pordány László, aki 2014 őszéig volt nagykövet Ottawában, végül az Országos Széchényi Könyvtárat választotta ki erre a célra, ő juttatta el a kéziratot Budapestre.

[3] Az Országos Széchényi Könyvtár e jelentős kézirat köré külön kiállítást rendez, amely a 2015-ös Múzeumok Éjszakája [4] programsorozat keretében nyílik 2015. június 20-án este 18.30-kor, és július 12-ig lesz látogatható.

A nagy utat megtett kézirat mellett a tárlaton látható lesz egy, a Májusi zápor utánnal együtt megjelenő másik vers, az Ádám, hol vagy? kézirata is (a vers címe eredetileg a Jön az Isten [5] volt), valamint több, a vers keletkezése és fogadtatása szempontjából fontos eredeti levél, emellett Ady dedikált fotói, továbbá a versnek helyet adó kötet, Az Illés szekerén Ady által dedikált példányai is (köztük egy Lédának szóló ajánlással). A kiállítás külön foglalkozik Ady Endre és Ady Mariska kapcsolatával: az utóbbi az egyetlen a kiterjedt Ady-rokonságból, aki – a 20. század első felének költőgéniuszát leszámítva – irodalmi ambíciókat próbált kibontakoztatni (kötetei jelentek meg, és előbb Szilágy megyei, később országosan is jegyzett folyóiratokban publikált verseket).

A Májusi zápor után autográfjának felbukkanása jó alkalom volt a filológiai kutatásra is a szöveg keletkezési helyét illetően. A korai Ady-szakirodalom (elsősorban Bölöni György nyomán) úgy

tekintett a versre, hogy azt a költő 1908 májusának végén Párizsban írta, és benne idealisztikus színben tünteti fel a mű témájául szolgáló érmindszenti világot, az ottani paraszti világ romlatlanságát. Később Kovalovszky Miklós felveti ugyan, hogy a vers keletkezésének helyszíne sokkal inkább lehetett maga Érmindszent – ez esetben a táj és a májusi természet leírása során Ady valós élményeire hagyatkozott, ez pedig a mű teljes értelmezését átírhatja.

Mi utal arra, hogy Érmindszenten, és mi arra, hogy Párizsban íródott a vers?

A „S csókolt minden az ég alatt” címet viselő kiállítás e kérdéseket is felveti, és a kéziraton árulkodó jelek felől közelítve, illetve Ady életének 1908. májusi kronológiáját rekonstruálva próbál választ, bizonyítékokat találni.

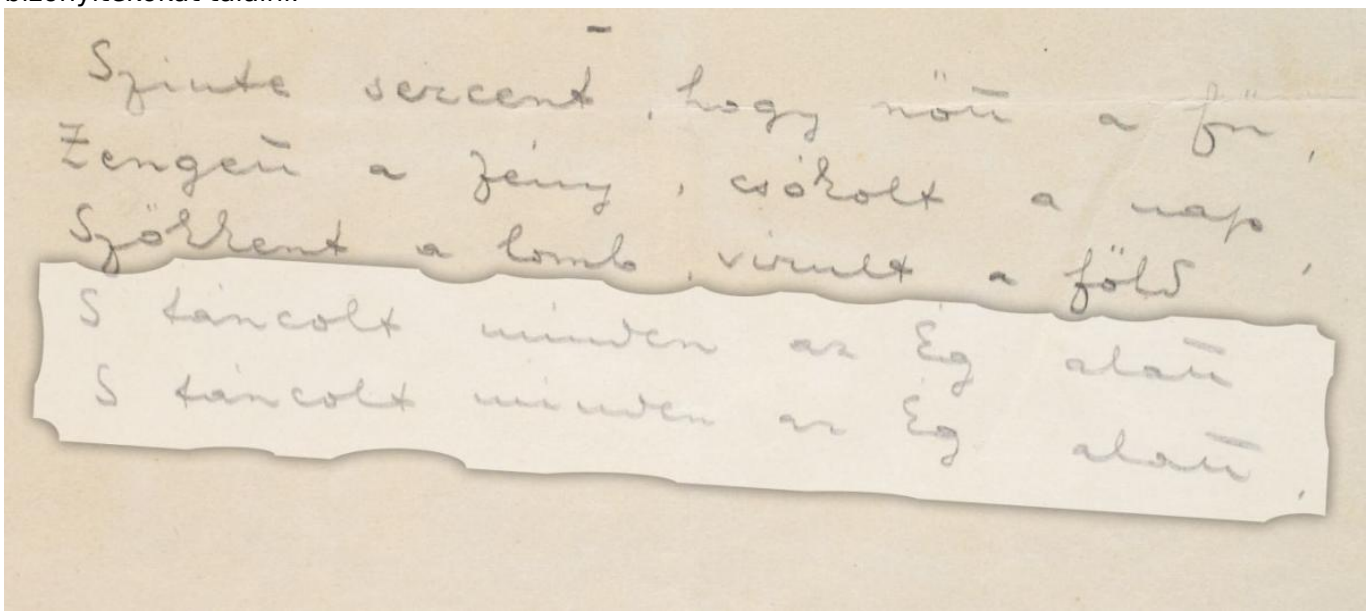

[6] A kiállítás mottójául választott sorok kétségkívül a kézirat eredetiségét igazolják: Ady a Nyugatból ismert verzióhoz képest később alig-alig változtatott a vers szövegén, a 3. versszak két utolsó sorában azonban a „táncolt” szót „csókolt”-ra cserélte, a vers így jelent meg 1908 végén Az Illés szekerénben, ez pedig arra utal: biztosan nem későbbi másolatról van szó. Külön érdekesség, és Ady zsenijét, költői tudatosságát mutatja, hogy ez az aprócska változtatás a szöveg talán legerősebb sorait eredményezte.

A kézirat első lapja [7]

A kézirat második lapja [8]

Helyszín: Országos Széchényi Könyvtár, Budavári Palota, F épület, VI. emelet, Corvina kiállítóterem

A kiállítás megtekinthető: 2015. június 20. és 2015. július 12. között.

A belépőjegy egységesen 400 Ft, mellyel az OSZK egyéb kamaratárlatai is meglátogathatók!
2015/06/10 - 14:03

Forrás webcím: https://oszk.hu/kiallitasok/ady-legszebb-elethimnusza

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/015hub1_arckepgyujt1170_ady_nagy.jpg
[2] http://epa.oszk.hu/00000/00022/00011/00258.htm
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/Diosady3.jpg
[4] http://www.oszk.hu/rendezvenyek/muzeumok-ejszakaja-2015
[5] http://epa.oszk.hu/00000/00022/00011/00257.htm
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/ady-verssor.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/ady-csokolt01.jpg

[8] https://oszk.hu/sites/default/files/ady-csokolt02.jpg
[9] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2015